

**Halltõõzz e'tkõs ee'ttik-kádda láä'kken škoolnek- da mátt'tõõttihuáll-lää'jj, tiõrvásvuõtt-
huáll-lää'jj di õllškooulmátt'tõõttji mátt'tõõttámtiõrvásvuõttuálast uvddum láä'jj 6 §
mu'ttmest**

E'TKÕÕZZ VUEI'VV-VUE'KŠÕS SIISKÕS

E'tkõõzzást e'tkõet, što mu'ttet škoolnek- da mátt'tõõttihuáll-lää'jj, tiõrvásvuõttuáll-lää'jj di õllškooulmátt'tõõttji mátt'tõõttámtiõrvásvuõttuálast uvddum láä'jj. E'tkõs õhttan sosiaal- da tiõrvásvuõttuál oodummsá, ko'st sosiaal- da tiõrvásvuõttkääzzkõõzzi riáššámvasttõs serddai koõ'ddin pue'rrváájjamvuu'did. Škoolnek- da mátt'tõõttihuáll-lää'jj di tiõrvásvuõttuáll-lää'jj e'tkõet tán diõtt mu'ttemnalla nu'tt, što mátam šiõtlmid tää'rktet va'steed sosiaal- da tiõrvásvuõttuál oodummuž. E'tkkuum muttsivui'm põõrgát ainsmá'tted jee'res vaaldásmtaa'zzi kõşkksaž õhttsažtuáj mátt'tõõttámuálast. Päärnai da nuõri privattjie'llem da persoonteáđai suej e'tkõet pue'reemnalla tää'rktee'l šiõtlmid, kook kue'skke õhttvuõttválddmõõžž mátt'tõõttámuállkääzzkõõzzid, mátt'tõõttámuál rekistee'rid da persoonteáđai kiõtt'tõõllmõõžž di mátt'tõõttámuállkääzzkõõzzin šõddám teáđai peeitastáánnmõõžž. E'tkõet, što Tiõrvásvuõđ da pue'rrváájjamstroj'ttel di Mátt'tõshalltõõzz vasttõõzzid mátt'tõõttámuál ohjjummšest da oudás viikkimest tuejjeet čiõlgsubun. E'tkõet, što láá'zztet tiõrvásvuõttuáll-lákka odđ paragraaff mátt'tõõttámuállkääzzkõõzzin, ko'st jeá'rbi mie'ldd staańeš mátt'tõõttámuállkääzzkõõzzi á'lddkääzzkõsvuáđđjurddi. Mátt'tõõttámuállkääzzkõõzzi siiskõõzzid jeát e'tkkuku muttsid.

Lää'jj lie jurddum pue'tted við'kke odđee'jjmannu 1 peei'v 2023. Kuuitág škoolnek- da mátt'tõõttihuáll-lää'jj 16 § muuttás lij jurddum pue'tted við'kke odđee'jjmannu 1. peei'v 2022

SIISKÕS

E'TĶĶÕÕZZ VUEI'VV-VUE'ĶĶÕÕS SIISKÕS	1
4 E'tĳĳõõzz da tõi vaaiktõõzz	3
4.2 Vvei'vv-vue'ĳĳõõs vaaiktõõzz.....	3
7 Tää'rkab vuâdttõõllmõõžž.....	3
7.1 Škooulneĳ- da mätt'tõõttihuâll-lää'ĳĳ.....	3
LÄÄ'ĳĳE'TĳĳÕÕZZ	6
škooulneĳ- da mätt'tõõttihuâll-lää'jj mu'ttmest	6

4 E'tk̄k̄ōōzz da tōi vaaiktōōzz

4.2 Vuei'vv-vue'k̄k̄šōs vaaiktōōzz

K̄iōl'laž vaaiktōōzz

Sosiaal- da tiōrvâsvuōtthuâl oodummšest riâššâmvasttōs serddje'çi Lappi pue'rrvââjjamvoudda sâ'mmlai dommvuu'd koo'ddin. Tâk lie Jeânōōgg, Aanar da Uccjoogg kââ'dd di vue'ss Suâ'djel kââ'dd vuu'dest. Lââ'ssen Lappi pue'rrvââjjamvuu'd riâššâmvasttō'sse serddje'çe dommvuu'dest toi'mmjeei Lappi puōccihâiddamvuu'd da Lappi spesiaalhuâllvuu'd tuâj. Sââ'mkiōll-lââ'kk̄ lij e'tk̄kuum mu'ttemnalla nu'tt, što Lappi pue'rrvââjjamvuu'd lââ'zste'češ lââ'jj suâvldemvoudda kuulli ve'rġġnii'kk̄id. Nââi't ainsmââtčeš, što sâ'mmlai kiōl'laž vuōiggâdvuōd seeilčeš, ko sosiaal- da tiōrvâsvuōtthuâl riâššâmvasttōs serddje'çi koo'ddin pue'rrvââjjamvuu'did. (tââ'rkben HE 241/2020 vp, s. 414–416).

7 Tââ'rk̄ab vuâddtōōllmōōžž

7.1 Škooulnek- da mätt'tōōttihuâl-lââ'kk̄

13 b §. *Vooudlaž mätt'tōōttâmhuâllplan.* Paragraaff 1 momē'nt mie'ldd pue'rrvââjjamvuu'dest ôōlgçi lee'd vâlddōspââ'j meâldlaž vooudlaž mätt'tōōttâmhuâllplan, koon priimčeš pue'rrvââjjamvuu'd vu'vddvâlddōōzzâst. Pue'rrvââjjamvuu'dest le'čci vasttōs ââ'nned huōl tō'st, što vooudlaž mätt'tōōttâmhuâllplan tuejje'češ ôhttsažtuâjast vuu'd koo'ddivui'm da taarb mie'ldd jee'res mätt'tōōzz da škooultōōzz jâ'rjstee'ji ee'ttkō'sttjivui'm. Plaan ôōlgçi e'tk̄kuum 14 a § 3 momē'nt 3 pââi'k̄ mie'ldd valmštōōllâd da taarb mie'ldd tâ'rksted vooudlaž mätt'tōōttâmhuâl ôhttsažtuâj-jooukâst.

Paragraaff 2 momē'nt mie'ldd vooudlaž mätt'tōōttâmhuâllplan ôōlgçi ââ'nned se'st mätt'tōōttâmhuâllkââzzkōōzzi vooudlaž čōōd viikk̄mōōžž tââvtōōzzid da tââ'rk̄mōs vuâddjurddjid (*pâi'kk̄ 1*), plan pue'rrvââjjamvuu'd da koo'ddi kōskksaž ôhttsažtuâj jâ'rjstummšest mätt'tōōttâmhuâl obbvuōd čōōd viikk̄am diōtt (*pâi'kk̄ 2*), mätt'tōōzz da škooultōōzz jâ'rjstee'ji i'lm̄tem ärvvtōōllmōōžžid mätt'tōōttâmhuâllkââzzkōōzzi obbtaarbâst, kook lie pue'rrvââjjamvuu'd vuu'dest (*pâi'kk̄ 3*), plan mätt'tōōttâmhuâllkââzzkōōzzi resuursi piijj̄mest âânnmōōžž ärra (*pâi'kk̄ 4*), tââimaid vooudlaž mätt'tōōttâmhuâllplan čōōd viikk̄am da seu'r̄jem diōtt (*jiijjâsvuâppmōš*) (*pâi'kk̄ 5*) di tän lââ'jj 13 a §:st jurddum koo'ddi mätt'tōōttâmhuâllplanin ôlm̄msa puâtam da jee'res tarbbsallaš tââimaid (*pâi'kk̄ 6*).

Vooudlaž mätt'tōōttâmhuâllplaa'ne mie'rk̄ke'češ pue'rrvââjjamvuu'd vuu'dest suâppum naa'lid mätt'tōōttâmhuâl obbvuōd čōōd viikk̄am diōtt. Plaanâst ôōlgče pue'tted ôlm̄msa ouddmiârkkân vuu'd mätt'tōōttâmhuâlast va'steei toi'mmjeei da sij vasttōōzz, suâppum ôhttsažtuâjrajjâz da nââ'l mätt'tōōttâmhuâl ôhttsallaš di oummu meâldlaž tuâj planâm, čōōd viikk̄am da ärvvtōōllâm diōtt di ri'jtteei teâđai vaajtummuž ainsmâ'ttem diōtt koo'ddi da pue'rrvââjjamvuu'd kōōskâst. Vooudlaž mätt'tōōttâmhuâllplan âânçi se'st mätt'tōōzz da škooultōōzz jâ'rjstee'ji, kook lie pue'rrvââjjamvuu'd vuu'dest, i'lm̄tem ärvvtōōllmōōžžid mätt'tōōttâmhuâllkââzzkōōzzi obbtaarbâst. Obbtaarb ärvvtōōllmōōžžâst vââldčeš loġku škooulnek- da mätt'tōōttimie'ri lââ'ssen jee'res äkksaž da jee'res tuâkksin pue'tti škooulnii'kk̄i da mätt'tōōttji ärvvtōōllum tuâj taarb vaajtōōllmōōžž di mätt'tōōttmō'sse da mättstrooi'telōutstōōzzid ôhttnēi teâđaid. Pue'rrvââjjamvuu'd taarbše'çi vuu'des koo'ddi ärvvtōōllmōōžž mätt'tōōttâmhuâllkââzzkōōzzi taarbâst, što tōt vuâitçi planâd mätt'tōōttâmhuâllkââzzkōōzzi resuursi piijj̄m âânnmōōžž ärra škooulnii'kk̄i da mätt'tōōttji taarb meâldlânji. Mättstrooi'ttli vue'jj di škooulnii'kk̄i da mätt'tōōttji

tuärj tarbb vaajtâ'lle, koon diött pue'rrvââjjamvu'vdd da kââ'dd òòlgçe tuejjeed òhttsažtuâj čòòđ ääi'j òhttsallaš tuâj di škooulnei'kki da mätt'tòòttji ri'jtjjei tuärj ainsmä'ttem diött. Vooudlaž mätt'tòòttâmhuállpalaanâst òòlgçe uu'ccmòsân pue'tted òlmmsa mätt'tòòttâmhuâl resuursi âânmmòòžž ärra piijjâm vuâddjurddi da vue'jj di nokk ku'kes äigga rajjum resursspalaan. Plaa'ne òòlgçi mie'rkkeed še vuu'dest suâppum naa'lid da tääimaid vooudlaž mätt'tòòttâmhuállpalaan čòòđ viikkâm diött di tòn täävtòòzzi da tääimai teâuddjummuž seu'rjem diött. Tàn nalla pue'rrvââjjamvuu'd vuu'dest vuäitčeš tuejjeed jiiijâsvuâppmòòžž. Vooudlaž mätt'tòòttâmhuállpalaan'ne òòlgçi še sii'ská'tted mie'rkkummsid škooulnek- da mätt'tòòttihuáll-lää'jj 13 a §:st jurddum koo'ddi mätt'tòòttâmhuállpalaanin òlmmsa pue'tti di jee'res vuei'tlvaž mätt'tòòttâmhuâl obbvuođ oudâs viikkâmtaarbin di palaan oudâs viikkâmtaarbid va'steem diött.

Paragraaff 3 momee'nt vuâdald vooudlaž mätt'tòòttâmhuállpalaan òòlgçi òhtteed päärnaisuòjjelemlää'jj (417/2007) 12 § 3 momee'ntest jurddum vooudlaž päärnai da nuõri pue'rrvââj-jampalaan'ne. Kòòčcmòš le'čçi seämmanallsem òòlgtòòzzâst, koon mie'ldd kâ'dd òòlgçi òhtteed kââ'dd mätt'tòòttâmhuállpalaan kââ'dd päärnai da nuõri pue'rrvââj-jampalaan'ne. Tòn nalla nu'tt pue'rrvââj-jamvuu'd da koo'ddi mätt'tòòttâmhuállpalaanid òhtte'češ päärnai da nuõri pue'rrvââj-jampalaanid. Vooudlaž päärnai da nuõri pue'rrvââj-jampalaan veäka mätt'tòòttâmhuállpalaan čòònceš pue'rrvââj-jamvuu'd strategia- da tällòsarvvlòsprocessa.

14 a §. *Vooudlaž mätt'tòòttâmhuâl òhttsažtuâjj-joukk.* Paragraaff 1 momee'ntest šiòtte'češ, što pue'rrvââj-jamvu'vdd òòlgçi òòutveäka vuu'des koo'ddivui'm aalgteed vooudlaž mätt'tòòttâmhuâl òhttsažtuâjj-jouok (òhttsažtuâjj-joukk). Pue'rrvââj-jamvuu'd mätt'tòòttâmhuállkääzzkòòzzin va'steei toi'mmjee'jest le'čçi vasttòš òhttsažtuâjj-jouok noormest da toi'mmjummsèst. Pue'rrvââj-jamvu'vdd älgg jä'rjsted mätt'tòòttâmhuállkääzzkòòzzid vuu'des mättstroi'ttlid, nääi't töt älgg vä'ldded lokku puki vuu'des koo'ddi taarbid da vuäinlmid, ko jää'rjast mätt'tòòttâmhuállkääzzkòòzzid. Ko kòòčcmòš le'čçi mätt'tòòttâmhuâl obbvuođâst, tuâj òòlgçi tuejjeed pue'rrvââj-jamvuu'd da koo'ddi òhttsažtuâjjan. Mie'rren lij ainsmä'tted ri'jtjjei òhttsažtuâj da vuärrvaaiktòòzz, ko pue'ttiäi'j mätt'tòòttâmhuâl obbvuođ jä'rjstummuš lij juâkkòòttâm kuei't jee'res vaaldâšmtää'zz kò'skke.

Paragraaff 2 momee'nt mie'ldd òhttsažtuâjj-jouokâst vuäitče lee'd mie'ldd 1 momee'ntest peägg-tum toi'mmjee'ji lââ'ssen jee'res mätt'tòòzz da škooultòòzz jä'rjsteei, vue'llâkksai puärrsi da huòltee'ji di mätt'tòòttji ee'ttkò'stti da jee'res òhttsažtuâjjkuei'm. Mome'ntt oudçi vuei'ttemvuòđ òhttsažtuâjj-jouok norròòzz meä'rtummsâ vooudlaž taarbi meâldlânji. Ko vue'ss mätt'tòòttâmhuállkääzzkòòzzi òò'n'n'jin lie vue'llâkksa, le'čçi puärrsi da huòltee'ji ee'ttkâsttmòš še òhttsažtuâjj-jouok norròòzzâst vuei'tlvaž. Pue'rrvââj-jamvu'vdd da tòn vuu'd kââ'dd vuäitče suâppâd norròòzzâst òòutveäka vuu'des jee'res toi'mmjee'jivui'm.

Paragraaff 3 momee'nt mie'ldd òhttsažtuâjj-jouok tuâjjan le'čçi oudâs viikkâd da ò'hte suâvted mätt'tòòttâmhuállkääzzkòòzzid vooudlânji (*pâi'kk 1*). Òhttsažtuâjj-jouokâst suävčeš òhttsaž naa'lin da toi'mmjemvuò'jjin, koid suävde'češ vuu'dest, mätt'tòòttâmhuállkääzzkòòzzi palaanâm, čòòđ viikkâm da ärvvtòòllâm diött. Tòt vuäžžçi še tu'mmstòòggâs meâldlânji suâppâd òhttsaž naa'lin vuu'dstes. Koo'ddi määngsuârggsaž mätt'tòòttâmhuâl ohjjeemjouok va'ste'če òinn mätt'tòòttâmhuâl palaanmest, oudâs viikkmest da ärvvtòòllmest koo'ddi mie'ldd.

Òhttsažtuâjj-jouok tuâjjan le'čçi še seu'rjed, što mätt'tòòttâmhuállkääzzkòòzz toi'mmje'če òhttsažtuâjast mätt'temtäaimain, sosiaal- da tiõrvâsvuòtthuâl kääzzkâ'sstemriâšldòòggin di jee'res päärnai da nuõri kääzzkòòzzivui'm (*pâi'kk 2*). Kòòčcmòš le'čçi mätt'tòòttâmhuállkääzzkòòzzi di òhttsallaš mätt'tòòttâmhuâl mie'rmeâldlaž òhttsažtuâj seu'rjummsèst.

Òhttsažtuâjj-jouok òòlgçi valmstòòllâd da taarb mie'ldd tä'rksted lâä'jj 13 b §:st jurddum vooudlaž mätt'tòòttâmhuállpalaan pue'rrvââj-jamvuu'd vu'vddvâlddò'sse (*pâi'kk 3*). Šiòtlin

ainsmäättčes, što pue'rrvââjjamvu'vdd tuejje'či nokk õhttsažtuâj vuu'des koo'ddivui'm, ko rääjj ooudpeä'lnn peäggum plaan. Lââ'ssen tõ'st le'čči vasttõs vooudlaž mätt'tõõttâmhuällplaan tä'rkstummšest. Nääi't tõt õõlgči jiijjâs reäuggmest ärvvtõõllâd nokk plaan ääi'jtäss'sažvuõđ da peei'vtemtaarbid. Tõt vuäitči e'tkkeed pue'rrvââjjamvuu'd vu'vddvâlddõ'sse jijstes vue'ljee'l vooudlaž mätt'tõõttâmhuällplaan tä'rkstummuž.

Õhttsažtuâjj-joukk õõlgči lââ'ssen ââ'nmed huõl jee'res tuâjain, koid tõõzz jeä'rben uu'det (*päi'kk* 4). Tât kuäđči vuei'ttemvuõđ ooudâs viikkâd õhttsažtuâjj-jouuk toi'mmjummuž. Tuâjaid õõlgči kuuitâg u'vdded jeä'rben ju'n-a šiõttee'l ää'sšest jeä'rben le'be ouddmiârkkân nu'tt, što õhttsažtuâjj-joukk suäpp odđ tuâjain jee'reš toi'mmjee'jivui'm. Pue'rrvââjjamvuu'd vu'vddvâlddõs še vuäžžči u'vdded õhttsažtuâjj-jou'kke tuâjaid.

LÄÄ'KKE'TKĶÕÖZZ

1.

Lää'kk

škoolnek- da mätt'tõõttihuäll-lää'jj mu'ttmest

13 b §

Vooudlaž mätt'tõõttâhuällplaan

Pue'rrvââjjamvuu'dest âlgg lee'd vâlddõspââ'j meâldlaž vooudlaž mätt'tõõttâhuällplaan, koon priimât pue'rrvââjjamvuu'd vu'vddvâlddõõzzâst.

Vooudlaž mätt'tõõttâhuällplaan âlgg ââ'nned se'st:

1) mätt'tõõttâhuällkääzzkõõzzi vooudlaž čõõđ viikkmõõžž täävtõõzzid da tää'rkõmõs vuâđđjurddjid;

2) plaan pue'rrvââjjamvuu'd da koo'ddi kõskksaž õhttsažtuâj jä'rjstummšest mätt'tõõttâhuäll obbvuođ čõõđ viikkâm diõtt;

3) mätt'tõõzz da škooultõõzz jä'rjstee'ji, kook lie pue'rrvââjjamvuu'd vuu'dest, i'lmtem ärvvtõõllmõõžžid mätt'tõõttâhuällkääzzkõõzzi obbtaarbâst;

4) plaan mätt'tõõttâhuällkääzzkõõzzi resuursi âânmmõõžž ärra piijjmest;

5) tââimaid vooudlaž mätt'tõõttâhuällplaan čõõđ viikkâm da seu'rrjem diõtt (*jiijjâsvuâppmõs*); di

6) tän lää'jj 13 a §:st jurddum koo'ddi mätt'tõõttâhuällplaanin õlmmsa puättam da jee'res tarbbsallaš tââimaid.

Tän paragraaffâst jurddum mätt'tõõttâhuällplaan âlgg õhtteed päänaisuõjjlemlää'jj (417/2007) 12 § 3 momee'ntest jurddum vooudlaž päänai da nuõri pue'rrvââjjamplaa'ne.

14 a §

Vooudlaž mätt'tõõttâhuäll õhttsažtuâjj-joukk

Pue'rrvââjjamvu'vdd âlgg õõutveäkka vuu'des koo'ddivui'm aalgted vooudlaž mätt'tõõttâhuäll õhttsažtuâjj-joukk (*õhttsažtuâjj-joukk*).

Õhttsažtuâjj-joukkâst vuâi'tte lee'd mie'ldd 1 momee'ntest peâggtum toi'mmjee'ji lââ'ssen jee'res mätt'tõõzz da škooultõõzz jä'rjsteei, vue'llâkksai puârssi da huõltee'ji di mätt'tõõttji ee'ttkõ'stti da jee'res õhttsažtuâjjkuei'm.

Õhttsažtuâjj-joukk tuâjjan lij:

1) ooudâs viikkâd da õ'hte suâvted mätt'tõõttâhuällkääzzkõõzzid vooudlânji;

2) seu'rrjed, što mätt'tõõttâhuällkääzzkõõzz toi'mmje õhttsažtuâjjast mätt'temtââimain, sošiaal- da tiõrvâsvuõttuâll kääzzkâ'stemriâšldõõggjin di jee'res päänai da nuõri kääzzkõõz-zivui'm;

3) valmštõõllâd da taarb mie'ldd tä'rksted tän lää'jj 13 b §:st jurddum vooudlaž mätt'tõõttâhuällplaan pue'rrvââjjamvuu'd vu'vddvâlddõ'sse; di

4) ââ'nned huõl jee'res tuâjain, koid tõõzz jeä'rben uu'det.

